A°. 1835. N°. 75.

SURINAAMSCHE LETTERKUNDIG

Courant. Dagblad.

Vrijdag den 18den September.

NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nederlandsche Dagbladen tot en met 29 Julij 1835.

Nederlanden.

AMSTERDAM, 23 Julij.

In het laatste n°. van het Wetenschappelijk Maandschrift, hetwelk te *'s Gravenhage* het licht ziet, treft men, onder het opschrift *Beproefd middel tegen de vallende ziekte*, eenen belangrijk brief aan van den heer A. SLOET VAN OLDRUITENBORGH, te *'s Gravenhagen*, waarin dezelve te kennen geeft, dat sedert meer dan twee eeuwen zijne familie, bij erfstelling, in het bezit is van een geheim geneesmiddel, bepaaldelijk dienende tegen vallende ziekte (*epilepsie*), en verdere zenuwziekten in het algemeen; dat gedurende meer dan veertig jaren hij dit middel, zoo binnen als buiten 's lands, aan eene ontelbare menigte lijders heeft toebedeeld, en hij het overgroot genoegen heeft gesmaakt, van verre de meesten te hebben genezen; dat deze langdurige ondervinding, en de vrees, dat soms, door een of ander onvoorzien toeval, dit middel mogt verloren gaan, hem hebben doen besluiten het geheim te verbreken, en alzoo al zijne natuurgenooten, en vooral zijne landgenooten, daarin te doen deelen; en dat, ten gevolge daarvan, hij hetzelve bereids heeft geopenbaard aan eenige voorname Doctoren zijner woonplaats, maar, om er meer publiciteit aan te geven, hij zijne toevlugt tot gemeld maandschrift neemt, als zijnde een zekere waarborg ter spoedige en algemeene verspreiding. » De bestanddeelen zijn niet onbekend," aldus gaat de briefschrijver voort, en zijn:

1°. Ruim vier-en-twintig lood *Cortex radicis dictamni albi* (*fraxinella*).

2°. Drie lood *Radix zedoariae*.

» Hiervan één poeder van twee *schrupels*; iets meer of minder door den medicus te beoordeelen, naar de krachten en jaren van den lijder, in te nemen met lindenbloesemwater; één poeder daags niet helpende, zoo heeft mij de ondervinding geleerd, dat men eindelijk tot vier poeders daags kan opklimmen, zoo lang, tot dat de ziekte geheel geweken is, doch alsdan behoort men de *zedoariae* met de helft te verminderen.

» In zenuwverzwakking zonder epileptische toevallen, heb ik de *cortex radicis dictamni* alleen gegeven, en tegen stuipen bij de kinderen, insgelijk met het beste gevolg, aangevend.

» Bij het gebruik der eerste poeders heb ik dikwijls opgemerkt. dat de toevallen van *epilepsie* heviger waren, doch dit moet niet afschrikken, als zijnde juist een voorteeken van *zekere genezing*.

» Men vindt bij vele auteurs de kracht van de *radicis dictamni* beschreven, als: in DODONEUS, Lib. II, Deel 3, Cap. 14, pag. 64.

» *Histoirie Generale des plantes*, Vol. I, pag. 776 á 778. *Sortie de la Bibliothèque* du Docteur J. DALECHAMP, et travaillée par Docteur J. DES MOULINS,

» D. JACOBI, *Theodr. Taberna Montaine*, Tom. I, pag. 451, *Pamacologie* van VOLTILE en meer anderen.

» Bij het voorschrijven van dit middel moet men wel toezien; dat men die *cortex radicis dictamni* bekome, welke van de *Eilanden in den Archipel* herkomstig is, als hebbende alle andere die in Italie of elders groeijen, hoegenaamd *geene kracht*, en ik schrijf het ook daaraan toe, dat dit reeds zoo lang bekende middel in onbruik is geraakt, dat bij het voorschrijven van het middel, de Pharmacie niet de waren *dictamni*, maar de *oseudo dictamni* heeft gegeven.

» Mogt ik door deze openbaarmaking het genoegen smaken, van te vernemen, dat nog vele lijders van deze zoo wreede ziekte verlost wierden, zoo zoude ik mij voor deze opoffering ruimschoots beloond rekenen."

Als *postcriptum* voegde de heer SLOET hier bij: » Ik heb de *radicis dictamni* gedurende meer dan 25 jaren (na lang zoeken, om de goede te vinden), bij den heer ALSTEDE, Drogist op den Heilige Weg te *Amsterdam* gekocht."

— De bevolking van het Pruissische vorstendom Neuchatel beliep op het eind des vorigen jaars, volgens officiele opgave 56,073 zielen. Daaronder bevinden zich 13,099 Zwitsers uit andere kantons en 3304 vreemdelingen. Sedert het jaar 1833 is de bevolking met 689 personen aangegroeid. In het vorstendom telt men onder anderen 6386 horologiemakers (wier getal sints het jaar 1833 met 359 is vermeerderd) en 4028 kantwerkers (welk getal in hetzelfde tijdvak met 153 is verminderd.) Gedurende het vorige jaar werden 1738 kinderen (143 meer dan in het jaar 1833) geboren, en er overleden 1633 personen, zijnde 311 meer dan in het jaar 1833.

— In het Bromberger plaatsje Ugodda leeft tegenwoordig een armoedige dagllooner *Krüger* genaamd, wiens vrouw onlangs van tweelingen is bevallen; daar nu deze vrouw geene genoegzame moedermelk voor de beide kinderen bezit, wordt thans zonderling genoeg, een der kinderen gezoogd door een wijfjes schaap. *Krügers* eenige bezitting.

— Te Athene wordt eene nieuwe postgemeenschap te land over Salonika en Seres naar Weenen tot stand gebragt, waardoor men aldaar in 12 dagen tijds berigten uit Griekenland zal kunnen hebben, terwijl daartoe over Triest dikwerf meer dan 24 dagen wordt vereischt. Nog in den loop van dit jaar zal deze versnelde gemeenschap door den konsul generaal *Sina* bewerkstelligd worden.

— De Heer *Rhode*, scheepskapitein in dienst van Denemarken, heeft een stelsel van zeeteekenen uitgevonden, dat eene algemeene taal zal vormen, waardoor zeelieden van alle natien, bij nacht en bij dag, bij alle omstandigheden en op elk punt van den aardbol, elkander zullen kunnen verstaan en krachtdadige hulp toebrengen. De commissie belast met het onderzoek van dit stelsel heeft daarvan een zeer gunstig verslag gedaan.

Frankrijk.

PARIJS, 22 Julij.

Terwijl de tijdingen uit de Spaansche provincien aan de zaak der Koningin een gunstiger aanzigt schijnen te geven, discht ons het *Journal des Debats* een artikel op, hetwelk van wege Oostenrijk zoude moeten doen gelooven aan eene eerlange erkenning van Don Corlos als Koning.

Besluit Oostenrijk tot zoodanigen maatregel, zoo zal die vermoedelijk door de overige Noordsche Mogendheden worden gevolgd, en zulk eene tijding zoude moeten doen gelooven dat Oostenrijk er nimmer aan gedacht hebbe zich van de Russische en Pruissische staatkunde af te zonderen. Intusschen zijn er lieden die beweren dat men zelfs de maatregelen der quasi-interventie heeft laten varen, juist om Oostenrijk in de houding te doen blijven welke het thans met opzigt tot de aangelegenheden van het Oosten heeft aangenomen, alzoo men anders vreezen moest de alliantie der drie Noordsche Hoven enger aan te zien halen.

De ziekte van den Heer Thiers, waarvan onlangs de dagbladen gesproken hebben, heeft thans eenen ernstigen keer genomen, derwijze dat twee geneesheeren besloten hebben gisteren nacht aan zijne sponde te blijven waken. Hij bevond zich heden morgen iets beter, doch zijne zwakke gesteltenis zal hem in lang niet vergunnen zich weder met de aangelegenheden van het staatsbeheer onledig te houden. Het gansche ministerie is door de ziekte in opschudding geraakt, en reeds wordt er voor de vervanging van den Heer Thiers geïntrigeerd.

Er is heden geene nadere telegrafische depêche van de Spaansche grenzen bekend gemaakt, weshalve dan ook de speculatiegeest, geen voedsel vindende, in den volstreksten stilstand vervallen is. Echter bespeurde men eene kleine neiging tot prijsvermindering, ten gevolge van het loopende gerucht van op handen zijnde ministerie wijzigingen. Dit gerucht werd veroorzaakt door de tijding der ziekte van den Heer Thiers.

Van het tooneel des oorlogs verhaalde men mede niets nieuws. Men sprak nog steeds van het overlijden van den Carlistischen Generaal Moreno, maar gaf daarvoor geenen anderen of meer stelligen grond op, dan de geruchten, waartoe de telegraaf had aanleiding gegeven. Ook sprak men van de komst van den Generaal Saarsfield te Pampeluna en van eene zeer krachtige proklamatie, welke hij aan het leger zou hebben gerigt.

— Eene bijna wonderbaarlijke ontsnapping heeft te Rennes plaats gehad: Een gedetineerde en geketende, genaamd Hurvois, zou binnen kort van Rennes naar James overgevoerd worden, om a'daar voor het Hof van Assises gevonnisd te vorden, als beschuldigd van in persoon eenen aanval bestuurd te hebben op een convooi van geld, op den weg van Pontivy. De ongelukkige in de overtuiging verkeerende, dat een doodvonnis tegen hem zoude wer-

den uitgesproken, kwam tot het besluit alle middelen te baat te nemen, al moest hij ook onder het beproeven derzelve bezwijken! Door eenige werktuigen, welke men hem had weten in de handen te spelen, had hij reeds zijne beide beenen ieder van eene zwaarte verlost van 50 ponden ijzer; zoo zaagde hij ook eene dubbele rei ijzeren spillen door, die in de vensters geplaatst waren, welker afstand van de oppervlakte van den grond hem onbekend was. Nadat hij nu van zijne boeijen eene soort van ladder gemaakt had, klom hij met deszelfs behulp in deze vensters; maar ontdekte alras tot zijne groote verbazing, dat hij meer dan 50 voet van den grond verwijderd was. Nu stond hij bij zijn besluit volaarden, de dood voor oogen; doch na korten tijd zich bedacht te hebben, verkoos hij het omkomen, ten gevolge van eenen gevaarvollen val, die hem welligt kon redden, boven eenen, naar zijne gedachten, voor hem gewissen dood op het schavot. Hij springt uit het venster en is gelukkig genoeg in zijnen val den top van een populierboom te grijpen, waarmede hij, zich met geweld er aan vast houdende, doch door zijne zwaarte afgebroken, op een anderen populier nederkomt, die wederom afknapt en eindelijk op eenen laatsten, die zoo lang met zijnen last voorover buigt, tot dat hij behouden op den grond nederkomt; men moet ten minste veronderstellen dat hij zich niet zwaar kan bezeerd hebben, daar hij aanstonds zijne vlugt vervolgd heeft. Thans is hij buiten bereik der policie. De Overheid, van dit feit kennis gekregen hebbende, heeft dadelijk bevolen in geheel Rennes huiszoeking te doen, doch deze nasporingen zijn vruchteloos geweest.

— In het *Journal du Commerce d'Anvers* leest men: In onze omstreken wordt in grooten getale een in Vlaamschen tongval gesteld geschrift verspreid, hetwelk ten doel heeft de lezing van den Bijbel te bevorderen. Daar de Katholijke kerk ten strengste verbiedt de Heilige Schrift anders dan in de oorspronkelijke taal te lezen, zoo gelooft men dat deze verspreiding geschiedt van wege de volgelingen der leerstellingen van den Abt van Helsen.

Duitschland.

FRANKFORT, 24 Julij 1835.

Van de BOVEN-ELVE wordt dd. 13 Julij het onderstaande gemeld:

Wij ontvangen dagelijks berigten uit Weenen, die niet meer laten twijfelen, dat het Kabinet aldaar zich rusteloos met een gewigtig besluit opzigtelijk de Spaansche aangelegenheden bezig houdt. Graaf Alcudia, de Agent van Don Carlos, heeft iederen dag, gedurende verscheiden uren, conferencien met den Staatskanselier, Prins Metternich in diens zomerverblijf te Schönbrunn, welke daadzaak, uit aanmerking van de hartelijke wijze, waarop deze heer telkemale wordt ontvangen, alsmede uit hoofde dat van den anderen kant de diplomatieke betrekkingen met het Gouvernement der Koningin schier geheel zijn afgebroken, geene geringe belangrijkheid verkrijgt. Zelfs wordt deze Agent, naar luid dierzelfde berigten, door sommige leden des Keizerlijken gezins bijzonder vriendelijk ontvangen, en reeds moet hij vooral met dien Aartshertog, die naar Kalisch denkt te vertrekken, eenige conferencien hebben gehouden. Uit Berlijn ontvangen wij ten aanzien van de Spaansche zaken soortgelijke aanwijzingen; en dat het Russische gouvernement ten dezen opzigte in volmaakte overeenstemming met de Kabinetten van Weenen en Berlijn handelt, is meer dan waarschijnlijk. Deze en andere redenen doen ons vermoeden, dat men, zoodra Don Carlos meester van eenige versterkte plaatsen zal wezen, niet zal dralen met zijne zaak door eene werkelijke erkenning beverderlijk te zijn, hetgeen voor hem zekerlijk van grooter nut moet zijn, dan voor de zaak der Koningin de bijstand wezen kunne van de heethoofdige buurlingen zonder naam of faam, die tegenwoordig voor hare dienst in Frankrijk en Engeland worden aangeworven.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEKLAARD.

Den 14den dezer, de Nd. Am. Brik *Ceres*, Kapt. Franklin Kendall, naar Boston; lading: 260 vaten Malassie.

Den 15den, het Schip *Verwachting*, Kapt. E. D. Dekker; lading: 337 vaten Suiker en 12 vaten Geoffroi.

Idem, het Schip *Wilhelmina*, Kapt. J. N. Klint; lading: 484 vaten Suiker, 29 balen schoone Katoen, 2 balen gebr. Koffij, 2 balen Kacao en 2 balen Arraroet. — Beide naar Amsterdam.

UITGEZEILD.

Den 16den, Z. M. Brik van Oorlog *MERCUUR*, Kapt. Luit. ter Zee BERKHOUT MOLENAAR, naar Curaçao.

ADVERTENTIEN.

(37324) *TRANSPORTEN.*

Den 9den September 1835. L. C. STUGER, aan J. O. H. ENGELBRECHT, van *een derde* aandeel in den Houtgrond *La Ressource* c. a., gelegen aan de rivier *Saramacca*.

Den 10den. WEESMEESTER der Portugeesche Israëlitische Gemeente, Boedel ARON VASFARO, aan Erfgenamen van den Boedel RACHEL LOBO, geboren DE PINA, van het Erf en daaropstaande Gebouwen aan de *Steenbakkerijstraat*, Lª. D. Nº. 308.

Paramaribo, den 16 September 1835.

De Griffier van het Geregtshof te Suriname,

A. VAN HEERTEN.

(36888) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op HEDEN den 18den September 1835, des voormiddags *negen* uren, ter Kastelenije van gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De Plantaadje *BEUDSLUST, cum annex*, gelegen aan het gedolven Kanaal van *Matappica*, tusschen de Plantaadje *Livonia* en *Vaderszorg*; aankomende den Boedel wijlen HENDRIK STENHUIJS; — liggende de Inventarissen van hetzelve Effect, voor belanghebbenden, ten Kantore van den ondergeteekenden, ter *visie*.

Paramaribo, 12 September 1835.

R. GOLLENSTEDE,

Exploicteur.

(36891) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal over *een* jaar en *zes* weken, dag en datum nader te bepalen, publiek bij Executie verkoopen:

De navolgende onder Sequestratie gekomene Plantaadjen als:

Den 9den Junij 1834, de Plantaadje *KLEIN JALOUSIE* cum annex, gelegen aan de *Waijamoe Kreek*; aankomende J. en A. LUDEN.

Den 12den Junij 1834, de Plantaadje *BODENBURG* 1/8 aandeel cum annex, gelegen aan de *Matappica Kreek*; aankomende Mr. J. H. DE FRIDERICI.

Den 27sten September 1834, de Plantaadje *ANNASZORG* 1/4 aandeel cum annex, gelegen aan de *Warapper Kreek*; aankomende den Boedel wijlen J. M. THOMAS.

Den 13den Februarij 1835, de Plantaadje *LE MASTROUGE* cum annex, gelegen aan de rivier *Perica*; aankomende den Boedel wijlen C. GOLLENSTEDE.

Zijnde de Inventarissen der opgenoemde Plantaadjen, ten kantore van den ondergeteekende berustende.

Paramaribo, 17 September 1835.

R. GOLLENSTEDE,

Exploicteur.

(36901) Op HEDEN NAMIDDAG ten *vier* uren, publieke *VENDU* ten Sterfhuize van den Heer A. HUSKUS, van diverse *GOEDEREN, MANS en VROUWEN KLEEDEREN, SLAVEN enz.*

Paramaribo, 18 September 1835.

C. A. FISCO,

2de Commies.

(36895) GEBROEDERS POS, berigten de Heeren Intekenaren, dat hunne *SOIREE-MUSICALE*, gedurende de *drogentijd* geen plaats zal vinden; zullende alsdan de eerstvolgende bijeenkomst, in tijds worden bekend gemaakt.

Ook zijn te bekomen: extra fijne *QUITAREN*, beste *SNAREN* en andere *MUZIJK INSTRUMENTEN*.

Paramaribo, 16 September 1835.

(36883) **F. J. BINZ** *qq.* heeft ontvangen per het Schip *Susanna Maria*, Kapt. J. F. SPIEGELBERG en biedt te *koop* aan:

Beste vriesche Boter; zoetemelksche-, komijne- en edammer Kazen; Pater en Rookvleesch; Zoutvleesch en Spek in 1/4 tonnen; Kolpens; Sausijsen; Pekelworst; Saucijse de Bologne; Hammen; gedroogde Vruchten en Anchovisch.

Zwarte en blaauwe lakensche Rokken; Jassen, van differente kleuren; blaauwe lakensche Kabaatjes; gekleurde Piqué Vesten en Lakens in soorten, enz.

En verder nog in voorraad:

BYOUTERIEN; Schilderijen; Eau de Cologne; koperen Waschbakken en Evenwigten; Lampen Ballonnetjes en Glazen en dito Kousjes; Mans-, Vrouwen- en Kinderen Schoenen; vilten Mans en Jongens Hoeden; Negerpijpen; Koffijzakken; Veldaxen; Jappen; Houweelen; geelhechte Houwers en Koffijmolens; lijn Olie; Witlood en differente andere Verfwaren.

Madera-, Rijnsche en Roodewijn; witte Brandewijn en Jenever in kelders à 10 en 12 stoopen en meer andere Goederen.

(36862) M. A. KEIJSER, zal *HEDEN MORGEN* 9 uren op *VENDU* verkoopen:

Provisiën, Stukgoederen, diverse Goederen en *HOORNVEE*, van Plantaadje *Montrosor*, Wane planken van Plantaadje *Osembo*, Steenen en Tichels afkomstig van Plantaadje *Hanover*. Alsmede een extra PIANO FORTE.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het Schip *Maria Anna*, Kapt. E. P. Broas. — Adres bij *Gebr. Rijns.*

Het Schip *Wilhelmina en Maria*, Kapt. J. C. Atkes. — Adres bij *J. L. Gellée.*

Het Schip *Minerva*, Kapt. J. J. Kiers. — Adres bij *J. L. Gellée.* — sluit ultimo dezer.

Het Schip *Koophandel*, Kapt. F. Popken. — Adres bij *Leijsner en Scheffer.*

Het Schip *Zorgvuldigheid*, Kapt. J. J. Brouwer. — Adres bij *E. C. Lobato.* — Sluit 28 September.

Het Schip *Jeannette*, Kapt. T. Bodeman. — Adres bij *H. M. Curiel.*

Het Schip *Margaretha*, Kapt. H. Hogant. — Adres bij *van West en de Hart.* — Sluit 30 dezer.

Naar Rotterdam:

Het Schip *Regent*, Kapt. A. Allan. — Adres bij *J. M. Samson.*

Naar Boston:

De Nd. Am. Brik *Planet*, Kapt. J. Larvey. — Adres bij *J. M. Samson.*

De Nd. Am. Brik *Charles*, Kapt. Jeremiah Foster. — Adres bij *J. M. Samson.*

Ter Drukkerij van FUCHS & Co.